

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2024

Grodzisk Wielkopolski, 31 marzec 2025

Zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zostały wyłonione z ustawy o pomocy społecznej i powierzone wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity z 15.01.2025 Dz.U.2025.0.49)

Na podstawie artykułu 176 przywoływanej ustawy na gminne samorządy zostały nałożone następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo–wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo–terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo–finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Zadania te realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w na podstawie Zarządzenia Nr 1/2012 Burmistrza Grodziska Wielkopolskiego z dnia 02 stycznia 2012r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Wielkopolskim do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny.

W 2024 roku zrealizowano szereg działań zgodnych z ustawowymi zadaniami oraz Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dzięki dofinansowaniu z różnych instytucji.

W ramach tego wsparcia zwiększono dostęp do usług wspierających dla rodzin, w tym dla bezpośrednio zarejestrowanych 904 osób.

Rok 2024 przyniósł oparcie 262 rodzinom, które skorzystały z rozwoju umiejętności wychowawczych i społecznych. Pozyskane środki umożliwiły udział w prelekcjach 642 osobom. Z oferty szkoleniowej skorzystało 472 uczniów Zespołu Szkół Technicznych i 143 dzieci do 14 roku życia.

Wprowadzono nowe narzędzia wsparcia, takie jak grupy samopomocowe, sesje relaksacyjne, jogę, masaż, prelekcje oraz warsztaty na tematy dotyczące równości, które wcześniej nie były poruszane.

Dodatkowo zainicjowano platformę społeczną na Facebooku promującą zdrowy styl życia oraz budowanie silnych więzi rodzinnych i która zgromadziła ponad 1000 odbiorców.

Zwiększono dostępność do specjalistów, w tym edukatorów równości, promotorów zdrowia, masażystów oraz trenerów antyprzemocowych. Zorganizowano dyżury pomocowe członków Zespołu Interwencyjnego w ogólnodostępnym miejscu w Centrum Ekonomii Społecznej.

Na mapie Gminy, na utworzonym profilu FB: Grodziskim Kiermaszu Rodzinnych Inspiracji i Tradycji, zaznaczono miejsca, w których mieszkańcy mogą kontynuować korzystanie z nowych usług i dążyć do dobrostanu na własną rękę.

W działania zaangażowano 15 podmiotów, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Zespół Szkół Technicznych, Komendę Powiatową Policji, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych im. Jana Pawła II oraz 20 wolontariuszy senioralnych z Klubu Seniora i Centrum Ekonomii Społecznej.

Do 30 czerwca 2024 roku kontynuowano zatrudnienie 2 asystentów. Od 1 lipca 2024 roku rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi wspiera już 3 asystentów. Koszt wynagrodzeń asystentów za 12 miesięcy wyniósł 311 408,02zł.

Trzech asystentów rodziny podnosiło kwalifikacje w 8 tematycznych szkoleniach. Średnio każdy z nich skorzystał średnio z 63 godzin szkoleniowych. Szkolenia obejmowały tematy z m.in. przeciwdziałania przemocy domowej, standardów ochrony małoletnich, kryzysów emocjonalnych u dzieci, rozwoju kompetencji społecznych oraz współpracy instytucji wspierających rodziny.

Zapewniony został dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla 132 rodzin z 425 członkami tych rodzin. W ramach tego wsparcia:

- 4 rodziny liczące 15 osób korzystały z pracy psychologa w ich miejscu zamieszkania
- 38 rodzin w których żyło 119 osób skorzystało z indywidualnego poradnictwa psychoterapeuty uzależnień
- 82 rodziny liczące 241 osób otrzymały indywidualne poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, psychoterapeutyczne, prawne.

Dodatkowo współfinansowano pobyt 36 dzieci w rodzinach zastępczych i 4 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Asystenci rodziny zapewnili monitoring sytuacji 93 dzieci z 37 rodzin, w których żyło 156 osób.

W 2024 roku Ośrodek zrealizował powyższe zadania, pozyskując i wykorzystując środki finansowe z różnych źródeł, w tym:

1. Wojewoda Wielkopolski - rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r”:

-6 000 zł na dodatki do wynagrodzenia 3 asystentów rodziny (w porównaniu do 4 000zł w 2023r)
-63 715,76zł refundacja kosztów wynagrodzenia asystentów (w porównaniu do 19 829,25zł w 2023r)

2. Wojewoda Wielkopolski - rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”: 21 540,60zł – dodatki motywacyjne

3. Wojewoda Wielkopolski- zadania z zakresu administracji rządowej: 55 750zł na usługi specjalistyczne w miejscu zamieszkania dla 4 rodzin i 4 dzieci

4. Skarb Państwa- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:

70 878zł na realizację szkoleń, specjalistycznego poradnictwa, animację czasu wolnego w ramach realizacji projektu „Kiermasz Rodzinnych Inspiracji i Tradycji-edycja 2024”.

5. Środki własne Gminy- 768 886,84zł na:

-Utrzymanie 3 stanowisk pracy asystenta rodziny: 252 675,56zł
-Pobyt 36 dzieci w rodzinach zastępczych: 289 666,21zł
-Pobyt 4 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: 180 474,07zł
-Indywidualne poradnictwo psychoterapeuty uzależnień: 4 800zł
-Współudział w realizacji szkoleń: 41 271zł

Łącznie na realizację działalności wspierającej rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi w 2024 roku wydatkowano kwotę 986 771,20zł (w porównaniu do 693 206,04zł w 2023 roku).

Wzrost środków na pomoc rodzinom wynika głównie z zwiększenia wydatków na pieczę zastępczą, realizację projektu „Kiermasz Rodzinnych Inspiracji i Tradycji - edycja 2024” oraz wypłaty dodatków dla asystentów rodziny.

Roczne wydatki na wsparcie rodzin borykających się z problemami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nieprzerwanie rosną, co jest skutkiem rosnącej liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej oraz zwiększonego współudziału Gminy w kosztach ich utrzymania. Poniższe zestawienie ilustruje te zmiany.

Rok	Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych z opłaconym pobytem ze środków Gminy	Koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w zł	Ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z opłaconym pobytem ze środków Gminy	Koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zł	Razem koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w zł
2012	6	708,86	0	0	708,86
2013	7	3 906,33	0	0	3 906,33
2014	10	9 229,07	2	5 134,13	14 363,20
2015	11	22 004,02	2	14 361,88	36 365,90
2016	14	33 933,27	3	11 149,79	45 083,06
2017	18	50 895,50	2	16 890,14	67 785,64
2018	26	74 623,09	2	26 637,15	101 260,24
2019	30	95 461,87	2	29 633,48	125 095,35
2020	28	116 026,58	2	6 036,00	122 062,58
2021	31	152 579,70	2	25 958,74	178 538,44

2022	34	189 130,52	3	73 941,13	263 071,65
2023	36	269 067,32	3	124 487,85	393 555,17
2024	36	289 666,21	4	180 474,07	470 140,28
Razem w latach 2012-2024		1 307 232,34	X	514 704,36	1 821 936,70

W latach 2012-2024 tylko 33 dzieci opuściło pieczę zastępczą spośród 64, którym pobyt został opłacony przez Gminę.

Wśród przyczyn zakończenia pobytu 33 dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012-2024 znajdują się:

- powrót do rodziny biologicznej – 11 dzieci
- uzyskanie pełnoletności, usamodzielnienie dzieci - 8 dzieci
- przysposobienie dzieci-9 dzieci

W 2024r pieczę zastępczą opuściło 5 dzieci:

- 4 z powodu osiągnięcia pełnoletności
- 1 w wyniku adopcji.

Próby podjęcia na nowo roli opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców biologicznych w latach 2012-2023 w 4 przypadkach zakończyły się ponownym umieszczeniem tej 4 dzieci w pieczy zastępczej.

W 2024 roku:

- umieszczono w pieczy zastępczej 2 dzieci w wieku 5 i 8 lat
- przebywało w pieczy zastępczej łącznie 40 dzieci
- najstarsze dziecko przebywające w pieczy zastępczej miało 20 lat
- najmłodsze dziecko przebywające w pieczy zastępczej miało 2 lata
- nie było powrotu do rodziny biologicznej żadnego dziecka
- 1 dziecko w wieku 9 miesięcy zostało adoptowane.

W 2024 roku pod pieczę asystentów rodziny znajdowało się 37 rodzin liczących 156 osób, w tym 93 dzieci do 18 roku życia.

W 2024 roku pomocą objętych było:

- 5 rodzin z postanowienia sądowego
- 31 rodzin z wniosków pracowników socjalnych
- 12 rodzin zamieszkałych w ternie wiejskim
- 44 rodziny zamieszkałe w mieście.

2024 rok przyniósł zakończenie współpracy asystentów z 11 rodzinami, w tym z:

- 3 rodzinami z powodu osiągnięcia celów
- 5 rodzinami z powodu zmiany miejsca zamieszkania i zamieszkaniem poza Gminą Grodzisk
- 1 rodziną z powodu braku efektu współpracy
- 2 rodzinami z uwagi na brak współpracy.

Łącznie w latach 2012-2024 pomocą asystentów rodziny objętych zostało 104 rodziny liczące 469 osób, w tym z 272 dzieci do 18 roku życia. Poniżej zestawienie obrazujące ilość rodzin objętych pomocą asystenta w kolejnych latach:

Rok	Ilość rodzin objęta pomocą asystentów rodziny	Ilość dzieci w tych rodzinach do 18 roku życia	Ilość osób w tych rodzinach
2012	8	29	43
2013	31	84	142
2014	31	56	143
2015	28	83	135
2016	36	94	162
2017	33	93	158
2018	34	86	147
2019	45	89	184
2020	43	114	191
2021	38	102	168
2022	37	81	142
2023	34	76	133
2024	37	93	156

Zestawienie najważniejszych barier skutkujących trudnościami w opiece i wychowaniu dzieci, z którymi borykają się rodziny objęte pomocą asystentów rodziny w roku 2024 oraz w latach 2012-2024:

Rodzaj bariery	Liczba rodzin w latach 2012-2024	Liczba rodzin w 2024r
Samotne rodzicielstwo	37	7
Problem alkoholowy	48	24
Zaburzenia psychiczne dorosłych członków rodziny	44	25
Niepełnosprawność	40	12

Problemy te skutkują najczęściej siłowym rozwiązywaniem powstałych trudności, osamotnieniem członków rodziny, trudnościami w nauce dzieci.

Rozwiązywanie problemów tych rodzin w 9 przypadkach w latach 2012-2024 następowało przy udziale nadzoru kuratora rodzinnego, a 2024 roku w 5 przypadkach.

Podsumowanie

Gmina Grodzisk Wielkopolski w 2024 roku zrealizowała skuteczny program wspierania rodziny oferujący wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji, szkolenia dla asystentów rodziny oraz promocję zdrowego stylu życia i silnych więzi rodzinnych.

Program zyskał uznanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zajął 3 miejsce w kraju, co potwierdza jego znaczenie.

W 2024 roku Gmina zwiększyła wydatki na pomoc dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, co świadczy o jej zaangażowaniu i umiejętnym wykorzystaniu funduszy.

Plany na przyszłość obejmują rozwijanie oferty wsparcia oraz zwiększanie dostępności usług dla rodzin w kryzysie. W 2025 roku Gmina skupi się na aktualizacji programu wspierania rodziny na lata 2025-2027, aby lepiej odpowiadać na zmieniające się potrzeby społeczne.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Grodzisku Wielkopolskim

mgr Wiesław Kasprzak

